

Upplands Väsby
kommun

Styrdokument, regler

Datum:
2024-03-18

Dnr:
UBN/2024:43

Regler för skolplacering i grundskola i Upplands Väsby kommun

Nivå: Utbildningsnämnden
Antagen: Utbildningsnämnden den 17 april 2024 §28
Giltig till och med: Tillsvidare
Ansvarig ägare: Utbildningschef

Innehåll

1.	Inledning	3
2.	Syfte	3
3.	Skolval	3
4.	Urvalsgrunder	4
5.	Relativ närhet.....	4
6.	Syskonförtur – gäller endast vid skolvalet till förskoleklass	5
7.	Utslagspoäng.....	5
8.	Tidigare skolstart.....	5
9.	Beslut	6
10.	Elever från andra kommuner som vill gå i en kommunal skola i Upplands Väsby	6
11.	Elever från Upplands Väsby kommun som vill gå i skola utanför kommunen.	6
12.	Skolbyte.....	6
13.	Inflytt.....	7
14.	Särskilt om skolplacering av synnerliga skäl	7
15.	När två vårdnadshavare är oeniga.....	7
16.	Överklagande	8

1. Inledning

Barn som är folkbokförda i Sverige har skolplikt från och med höstterminen det år de fyller 6 år och ska börja i förskoleklass.¹ Utgångspunkten är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolor där vårdnadshavare önskar att eleven ska gå.² Upplands Väsby kommun försöker så långt som möjligt att tillgodose vårdnadshavares önskemål om skola. Om en skola inte har plats placeras eleven i en annan kommunal skola nära hemmet.

I Upplands Väsby görs skolval inför start till förskoleklass och årskurs 6 och det sker via en e-tjänst på Upplands Väsby kommuns hemsida. Önskas plats i skola till övriga årskurser kan ansökan om skolbyte göras. Om en elev flyttar till kommunen ska en ansökan om skolplacering göras. Alla barn i Upplands Väsby kommun har rätt till plats i en kommunal skola. Upplands Väsby kommun har därmed en skyldighet att ordna en skolplacering vid någon av de kommunala skolorna i kommunen.³

Dessa regler gäller barn som är folkbokförda i Upplands Väsby kommun och som önskar gå i en kommunal grundskola.⁴ Resursskolor och anpassade grundskolor omfattas inte av dessa regler. De skolorna har en annan ansökningsprocess.

2. Syfte

Syftet med styrdokumentet är att ha en transparent, förutsägbar och därmed rättssäker handläggning av skolval och skolplaceringar. Styrdokumentet syftar även till att tydliggöra för elever, vårdnadshavare och kommunens skolenheter vad som gäller vid skolval och skolplacering.

3. Skolval

Vårdnadshavare har rätt att välja skola för sitt barn i hela kommunen. Utgångspunkten i skolvalet är att en elev ska placeras vid den kommunala skola där vårdnadshavare önskat att eleven ska gå. Upplands Väsby kommun försöker så långt som möjligt tillgodose vårdnadshavares önskemål av skola. Om en skola inte har plats för alla elever placeras eleven vid en annan skola nära hemmet. Utbildningskontoret beslutar om vilken kapacitet de kommunala skolorna ska ha, hur många elever skolorna kan ta emot. Enligt närhetsprincipen i skollagen har barn rätt till en placering vid en skola nära hemmet. Dessa skolplaceringar har företräde framför skolplaceringar som enbart baserar sig på fritt vald skola.⁵

Det är möjligt att göra flera val och rangordna dessa som första-, andra-, och tredjehandsval. I skolvalet måste tre val göras.

---

¹ 7 kap. 4 och 10 §§ skollagen (2010:800)

² 9 kap. 15 § st. 1 skollagen och 10 kap. 30 § st. 1 skollagen

³ 9 kap. 12 § skollagen och 10 kap. 24 § skollagen

⁴ När det gäller skolval inför förskoleklass och årskurs 6 jämställs som folkbokförd även elever som ska flytta till Upplands Väsby kommun, under förutsättning att vårdnadshavare kan uppvisa köpekontrakt av bostad, hyreskontrakt eller motsvarande under ansökningsperioden. För elever som flyttar till Upplands Väsby kommun under andra perioder gäller det står under rubrik 12. "Inflytt"..

⁵ 9 kap. 15 § st.1 skollagen och 10 kap. 30 § st.1 skollagen

Skolplacering sker så långt som möjligt utifrån den ordning som angetts i ansökan och urvalsgrunderna för skolplacering tillämpas för respektive val. Om en elev inte kan få något av sina tre val kommer kommunen att placera eleven vid en annan kommunal skola.

Det är möjligt att avslå en ansökan om placering vid en specifik grundskola vid skolval, skolbyte och inflytt, om det är nödvändigt med hänsyn till andra elevers trygghet och studiero, oavsett om det finns plats vid den önskade skolan.⁶ Det är inte möjligt att avslå en ansökan till förskoleklass med hänvisning till andra elevers trygghet och studiero. Det är däremot möjligt att avslå placering med hänvisning till att det inte finns platser.

Om en ansökan om skolplats till en specifik skola avslås ska det framgå i beslutet hur ett sådant beslut kan överklagas. Upplands Väsby kommun har skyldighet att erbjuda en alternativ skolplacering vid avslag.

4. Urvalsgrunder

Skolval görs i Upplands Väsby kommun till förskoleklass och årkurs 6, urvalsgrunderna för placering skiljer sig åt. Urvalsgrunderna tillämpas i fallande ordning. Om det finns fler sökande än antal platser på en skola måste ett urval göras utifrån gällande urvalsgrunder. Urvalsgrunderna tillämpas under skolvalet.

I skolvalet till förskoleklass har kommunen beslutat om följande urvalsgrunder:

1. Relativ närhet
2. Syskonförtur
3. Utslagspoäng

I skolvalet till årskurs 6 har kommunen beslutat om följande urvalsgrunder:

1. Relativ närhet
2. Utslagspoäng

5. Relativ närhet

Kommunen ska i första hand utgå från vårdnadshavares önskemål när den placerar en elev vid en skolenhet. Vårdnadshavares önskemål om placering vid en skolenhet får, som tidigare nämnts, inte gå ut över ett annat barns rätt till skolplacering vid en skola nära hemmet. Det är upp till varje kommun att bestämma vilka kriterier som ska gälla.

Upplands Väsby kommun har beslutat att, i de fall en skola inte har plats för alla som önskat den, göra ett urval utifrån den relativa närhetsprincipen. Relativ närhet används för att alla barn ska få en plats i en skola nära hemmet.

---

⁶ 10 kap. 30 § st.2 skollagen

Det som räknas är skillnaden i gång- eller cykelavstånd på gång-, cykel eller säker bilväg till den önskade skolan jämfört med en alternativ skola i närheten. Så här beräknas relativ närhet.

Exempel:

- Elev 1 och elev 2 söker båda skola X
- Elev 1 har 700 meter till skola X och 1000 meter till skola Y, som är en alternativ skola för elev 1. Relativ närhet för elev 1 blir 300 meter ($1000 \text{ m} - 700 \text{ m} = 300 \text{ m}$)
- Elev 2 har 800 meter till skola X och 1400 meter till skola Z, som är en alternativ skola för elev 2. Relativ närhet för elev 2 blir 600 meter. ($1400 \text{ meter} - 800 \text{ meter} = 600 \text{ meter}$)
- Detta innebär att elev 2 har ett högre relativt värde och går före elev 1 i urval till skola X.

Elever som har placering vid en skola med årskurs F-9 har rätt att gå kvar på skolan.⁷

6. Syskonförtur – gäller endast vid skolvalet till förskoleklass

Syskonförtur är en urvalsgrund som innebär att en elev med äldre syskon på skolan också kan få plats på den skolan. Syskonförtur är inte reglerat i några skolförfattningar och urvalsgrunden kan inte gå före den relativa närhetsprincipen, alltså ett barns rätt att få plats i en skola nära hemmet.⁸

Om det finns lediga platser på en skola får en elev med syskon på skolan förtur före elev som inte har syskon på skolan.

Syskonförtur tillämpas om eleven har syskon i förskoleklass upp till årskurs 4 vid den önskade skolan när ansökan skickas in i e-tjänsten inför skolstarten.

7. Utslagspoäng

Systemet som Upplands Väsby använder för skolvalet tilldelar slumpmässigt och automatiskt varje elev en utslagspoäng, vilket innebär att systemet lottar om vilken elev som ska tilldelas skolplaceringen när de har identiska förutsättningar. Utslagspoäng används exempelvis om en skola endast har en plats att erbjuda och två elever har exakt samma förutsättningar att få platsen. Utslagspoängen blir då avgörande för vilken elev som har mest rätt till placering vid den önskade skolan.

8. Tidigare skolstart

Från och med det år ett barn fyller 6 år ska barnet erbjudas plats i förskoleklass. Barn kan, i mån av plats, tas emot i förskoleklass höstterminen det kalenderår de fyller 5 år.⁹

---

⁷ Enligt 10 kap, 31§ skollagen har elever som har en placering på skola sedan tidigare rätt att gå kvar.

⁸ 1 kapitlet 10 §, 9 kapitlet 15 §, 10 kapitlet 30 § samt HFD 2015 referat 50.

⁹ 7 kap 11§ skollagen

Vårdnadshavare får ansöka om tidigare skolstart hos kommunen, som gör en individuell bedömning i varje fall.

9. Beslut

När skolvalsperioden är avslutad arbetar utbildningskontoret med att säkerställa att alla elever ges en skolplacering. Alla elever får efter det ett placeringsbesked. För de elever som inte fått placering enligt sina önskemål kan det komma att justeras under april och maj om det frigörs plats på önskad skola. Om platser frigörs och eleven får plats på önskad skola, får eleven ett nytt placeringsbesked.

Efter skolvalet kan ansökan om skolbyte tidigast göras under maj månad. Exakt datum för första dag för skolbyte kommer att meddelas på Upplands Väsby kommuns hemsida. Läs mer om skolbyte under punkt 11.

Om vårdnadshavare är missnöjda med beslutet kan det överklagas, läs mer under punkt 15 Överklagande.

10. Elever från andra kommuner som vill gå i en kommunal skola i Upplands Väsby

Elever som är folkbokförda i annan kommun och vill gå i en kommunal skola i Upplands Väsby har möjlighet till det i mån av plats på skolan. Förutsättningen är dock att Upplands Väsby kommun accepterar den ersättning elevens hemkommun¹⁰ erbjuder. Ansökan sker via e-tjänst på kommunens hemsida.

11. Elever från Upplands Väsby kommun som vill gå i skola utanför kommunen.

Vårdnadshavare kan ansöka om plats i skola utanför kommunen. Elevens vårdnadshavare kontaktar själv skolan de vill ansöka till och undersöker om eleven kan få plats. En förutsättning för placering i annan skola är dock att kommunerna kommer överens om placering och ersättning.¹¹

12. Skolbyte

Om en elev under pågående läsår eller inför ett nytt läsår vill byta skola, kan man ansöka om skolbyte. Detta görs via en e-tjänst på Upplands Väsby kommuns hemsida. Ansökan om skolbyte kan göras i alla årskurser. Ansökan hanteras av utbildningskontoret.

Om det vid ansökningstillfället finns ledig plats på önskad skola erbjuds eleven en plats. Om det vid ansökningstillfället inte finns en ledig plats har vårdnadshavare möjlighet att låta ansökan vara kvar för eventuellt byte när ledig plats uppstår. Ansökan kommer att finnas kvar

---

¹⁰ Med hemkommun menad den kommun eleven är folkbokförd i, se 29 kap. 6§ skollagen

¹¹ 9 kapitlet 16 §, 10 kapitlet 34 §.

under läsåret och avslutas vid vårterminens slut. Har eleven redan plats i skola i kommunen så behåller eleven sin nuvarande skolplacering så länge.

Ansökan om skolbyte kan göras av en vårdnadshavare, men om det finns två vårdnadshavare måste båda godkänna platsen för att skolbytet ska genomföras.

13. Inflytt

Om en elev flyttar till Upplands Väsby kommun under pågående läsår, ska vårdnadshavare göra en ansökan om val av skola via e-tjänst på Upplands Väsby kommuns hemsida. Ansökan om skolplats för nyinflyttade hanteras av utbildningskontoret.

Huvudregeln är att alla elever ska få en plats i den skola som vårdnadshavare valt, men kan den valda skolan inte ta emot eleven har Upplands Väsby kommun skyldighet att erbjuda en alternativ skolplacering. Upplands Väsby kommun försöker ge eleven plats i närmsta möjliga skola.

14. Särskilt om skolplacering av synnerliga skäl

Utbildningskontoret har möjlighet att i enskilda fall besluta om särskild placering i en specifik skolenhet, om en elev har synnerliga skäl att gå vid en specifik skolenhet. Placering på grund av synnerliga skäl tillämpas mycket restriktivt.

15. När två vårdnadshavare är oeniga

Om barnet har två vårdnadshavare ska de tillsammans fatta beslut om barnets skolgång.¹²

Beslutet bygger på att vårdnadshavarna är, eller blir, överens. Om vårdnadshavarna inte kan komma överens om vilken skola eleven ska gå i kan kommunen, mot bakgrund av barnets rätt till utbildning, se till att barnet får utbildning genom att bestämma vilken skola barnet ska gå i även om det strider mot en eller båda vårdnadshavarnas önskemål.¹³

---

¹² Enligt 6:13 föräldrabalken har vårdnadshavare tillsammans rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter.

¹³ 7 kap. 10 § och 10 kap. 30 § skollagen och www.skolverket.se

16. Överklagande

Om vårdnadshavare är missnöjda med den beslutade skolplaceringen kan detta beslut överklagas. Överklagande hanteras olika beroende om ett aktivt skolval gjorts eller inte. Nedan följer en beskrivning om hur vårdnadshavare kan överklaga sitt beslut.

Skolval har gjorts

1. Har elevens vårdnadshavare gjort ett aktivt skolval och inte är nöjda med beslutet kan man överklaga det hos Skolväsendets överklagandenämnd. Ett överklagande till Skolväsendets överklagandenämnd innebär att man som vårdnadshavare ifrågasätter huruvida kommunen följt sina regler vid skolplacering. Överklagandet skickas till Upplands Väsby kommun och ska ha inkommit tre (3) veckor från det att vårdnadshavarna fått ta del av beslutet. Kommunen tar ställning till om överklagande har inkommit i rätt tid och det finns skäl att ändra beslutet. Om beslutet inte ändras skickas det vidare till Skolväsendets överklagandenämnd.

Inget skolval har gjorts

2. Om vårdnadshavare inte har gjort ett aktivt skolval hanteras överklagandet av förvaltningsrätten genom laglighetsprövning. Vid laglighetsprövning prövar domstolen om kommunen har överskridit sin befogenhet när den fattade beslutet, till exempel om det begåtts något formellt fel eller om beslutet strider mot lag eller annan författning. En överklagan om laglighetsprövning ska lämnas in skriftligt till förvaltningsrätten senast tre (3) veckor från det att vårdnadshavarna fått ta del av beslutet.